

העמותה לקידום מודעות חברתית ולהעשרת הידע של עובדי המדינה

כ"ט אייר תשע"ז
25 מאי 2017

לכבוד

משתתפי הסמינרים הלימודיים מטעם העמותה לקידום המודעות החברתית ולהעשרת הידע של עובדי המדינה

שלום רב,

מצ"ב המלצות מטעם משרד הבריאות עקב התפרצויות מחלת החצבת באירופה ובשאר העולם.

לברורים ופרטים נוספים יש לפנות למשרד הבריאות.

אציין כי הנושא באחריותכם האישית בלבד, לעמותה אין נגיעה לנושא זה.

בברכה,

עידית כהן

מנכ"ל העמותה

Recommended Measures

המלצות למטייל הישראלי

15.5.17 התפרצויות חצבת באירופה ובשאר העולם,

באירופה: התפרצות חצבת ברומניה נמשכת מאשתקד ודיווח על מקרי מחלה נמשך על אף מתן חיסונים מואץ. מספר מדינות של האיחוד האירופי ושל EEA (European Economic Area) דיווחו על התפרצויות חצבת, ואף נמשכת עלייה במספר המקרים. דווח על קשר אפידמיולוגי בין מספר התפרצויות במדינות של האיחוד האירופי לבין ההתפרצות ברומניה.

מתחילת שנת 2016 דווחו באירופה מעל 6,000 מקרים (כולל מבוגרים) ב-30 מדינות. גורמי המקצוע מעריכים כי ההתפשטות נרחבת אף יותר.

החל מ-1 בינואר 2017, בנוסף לרומניה, דווחו על התפרצויות של חצבת במדינות הבאות:

אוסטריה, בלגיה, בולגריה, צ'כיה, דנמרק, צרפת, גרמניה, הונגריה, איסלנד, איטליה, פורטוגל, סלובקיה, ספרד ושבדיה.

בשאר העולם: בנוסף להתפרצויות חצבת הקיימות במדינות אנדמיות באזורי אפריקה, דרום מזרח אסיה ומערב האוקיינוס השקט, דווח גם על התפרצויות המחלה במדינות כגון ארה"ב, קנדה ואוסטרליה. הרוב המכריע של החולים אינם מחוסנים כנדרש כנגד חצבת.

המלצות למטייל הישראלי

לאור ההתפרצויות הנוכחיות, אנו ממליצים לכל הנוסעים לחו"ל, לרבות למדינות אירופה, להיות מחוסנים לפי הנחיותינו כדלקמן:

- מי שנולד בישראל לפני 1957: נחשב מחוסן.
- מי שנולד בישראל משנת 1958 עד 1977 כולל ולא חלה: צריך להשלים את החיסון (מנה אחת או שתי מנות, בהתאם לגיל ומצב החיסון) על פי הנחיות משרד הבריאות.

שרותי בריאות הציבור
אגף לאפידמיולוגיה
Division of Epidemiology

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

- מי שנולד בישראל משנת 1978 ואילך אמור להיות מחוסן בשתי מנות ברווח זמן של 4 שבועות לפחות בין המנות.
- בני 6-11 חודשים: מנה אחת (מנה זו לא תיספר כמנה תקפה ויש לחזור על החיסון לאחר גיל 12 חודשים)
- בני 12 חודשים עד כיתה א': שתי מנות של החיסון, בהפרש של 4 שבועות לפחות בין המנות. המנה השנייה תחשב כמנה תקפה גם אם ניתנה לפני גיל 6 שנים, בתנאי ששתי המנות ניתנו ברווח זמן של 4 שבועות או יותר מגיל 12 חודשים ואילך.
כמו כן, נחשב מחוסן נגד חצבת בכל גיל:
- מי שיש בידו תיעוד מעבדתי על חסינות נגד חצבת.
- מי שיש בידו תיעוד רפואי על מחלה בעבר, אשר אובחנה אבחון קליני ומעבדתי.
- מי שיש לו תיעוד על קבלת שתי מנות של החיסון, ברווח זמן של 4 שבועות לפחות בין המנות שניתנו אחרי גיל 12 חודשים.

שאלות ותשובות - חצבת מאי 2017

מהי מחלת החצבת?

מחלת החצבת הינה מחלה הנגרמת על ידי נגיף החצבת (Measles virus). המחלה מועברת ישירות מאדם לאדם. דרכי ההדבקה הן על-ידי פיזור הנגיף לסביבה בעת שיעול, עיטוש או מגע עם הפרשות מהאף וליחה או שהייה בחדר החולה. חצבת מדבקת מאוד - לאדם שאינו מחוסן ונחשף לחולה, יש סיכון של 90% להידבק!

סימני המחלה

המחלה מתבטאת תחילה בחום גבוה, נזלת, שיעול, עיניים אדומות ורתיעה מאור. ביום הרביעי או החמישי מופיעה תפרחת בצבע אדום כהה. התפרחת מתחילה בצוואר ומתפשטת בהדרגה לעבר הפנים, הגוף והגפיים. הנגעים בעור נקודתיים ומרובים תחילה, ונוטים להתלכד לפריחה המכסה שטחי גוף נרחבים. הפריחה דומה לפרחיו הקטנים והצפופים של החצב ומכאן גם שמה של המחלה. הפריחה מתחילה להחוויר ביום השלישי להופעתה ולכך מתלווה בדרך כלל שיפור בתחושת החולה.

מהם הסיבוכים האפשריים של המחלה?

המחלה עלולה לגרום לסיבוכים קשים בדרכי הנשימה ובמערכת העצבים. כשליש מהחולים יפתחו סיבוכים כגון דלקת האוזן התיכונה, שלשולים ודלקת קרנית העין. סיבוכים נדירים יותר הם דלקת ריאות ודלקת מוח.

סיבוך נדיר מאד היכול להופיע כ- 10 שנים אחרי הופעת החצבת הוא מחלה ניוונית של המוח הגורמת לפגיעה קשה ובלתי הפיכה במערכת העצבים המרכזית, הכוללת התדרדרות שכלית ופרכוסים.

הסיכון לסיבוכים גבוה יותר בילדים מתחת לגיל 5 ואצל מבוגרים מעל גיל 20 ובחולים עם דיכוי מערכת החיסון. 1-3 ילדים מכל 1,000 חולים מתים מהמחלה.

כיצד ניתן למנוע תחלואה?

מומלץ להתחסן כנגד המחלה, בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

במידה ואדם שאינו מחוסן כנגד הנגיף נחשף למחלה, קבלת חיסון בתוך 72 שעות מהחשיפה עשויה להגן בחלק מהמקרים כנגד התפתחות המחלה, או להקל בחומרת המחלה. במקרים מסוימים בהם אנשים שנחשפו למחלה אינם יכולים לקבל חיסון כנגד הנגיף, מומלץ מתן נוגדנים.

גורם המחלה

המחלה נגרמת על-ידי נגיף החצבת, השייך למשפחת Paramyxovirus.

התפרצות חצבת בעולם:

מחלת החצבת מתפשטת באירופה. מתחילת שנת 2016 דווחו באירופה מעל 6,000 מקרים (כולל מבוגרים) ב-30 מדינות. מסתמן כי ב-2017 התפרצות מתרחבת בחלק מהמדינות. בעיקר ברומניה, אוסטריה, בלגיה, בולגריה, צ'כיה, דנמרק, צרפת, גרמניה, הונגריה, איסלנד, איטליה, פורטוגל, סלובקיה, ספרד ושבדיה. גורמי המקצוע מעריכים כי ההתפשטות נרחבת אף יותר. ידועה תחלואה באפריקה, בדרום מזרח אסיה ובמערב האוקיינוס השקט. כמו כן דווחו התפרצויות בארה"ב, קנדה ובאוסטרליה. **רובם המכריע של החולים אינם מחוסנים כנדרש כנגד חצבת.**

משרד הבריאות ממליץ לכל נוסע לחו"ל שלא חלה בחצבת לוודא קבלת שתי מנות חיסון נגד חצבת, חזרת ואדמת. ההמלצה לא חלה על ילידי 1956 ומבוגרים יותר. לתינוקות בני 11-6 חודשים מומלץ לקבל מנה אחת. מנה זו לא תיספר בשגרת חיסוני הילד.

מצב התחלואה בישראל כיום:

על פי ארגון הבריאות העולמי, ישראל נמצאת במצב של אלימינציה של מחלת החצבת החל משנת 2014 (אין שרשראות הדבקה ארוכות). יחד עם זאת, לארץ מגיעים חולים שנדבקו בחו"ל, ויכולים לגרום להתפרצויות של המחלה למרות הכיסוי החיסוני הגבוה. עם זאת, המחלה לא צפויה להתפשט לממדים נרחבים בשל הכיסוי החיסוני הגבוה. בשנת 2016 התקבלו במשרד הבריאות דיווחים על 8 חולים בחצבת בישראל, ומאז תחילת 2017, לא דווח על מקרי תחלואה חדשים בחצבת. יש להקפיד על קבלת החיסונים נגד חצבת על פי הנחיות משרד הבריאות.

אם מגיעים לאזור עם תחלואה, מהם הצעדים שיש לנקוט?

לפני נסיעה לחו"ל מומלץ להשלים התחסנות כנגד חצבת.

אם במהלך השהיה בחו"ל נחשפת לנגיף, יש להתייעץ עם לשכת הבריאות המקומית לגבי הצורך בקבלת טיפול מונע.

האם מי שחוסן מוגן בפני התחלואה?

יעילות החיסון במניעת חצבת הינה גבוהה מאד (כ-97%) אולם אינה מוחלטת. חיסון כנגד הנגיף הוא האמצעי היעיל ביותר הקיים כיום למניעת תחלואה במחלה. באנשים שחוסנו ב-2 מנות חיסון ויחלו בכל זאת במחלה, המחלה צפויה במרבית המקרים להיות קלה יותר. על מנת לצמצם את הסיכון להדבקה ככל שניתן, מומלץ להתחסן כנגד המחלה על פי הנחיות משרד הבריאות.

באילו גילאים ניתן החיסון?

החיסון ניתן במסגרת שגרת החיסונים בישראל בגיל 12 חודשים ואילך ובכיתה א' (סה"כ 2 מנות חיסון).

כמו כן, מטיילים הנוסעים לחו"ל ואנשים שלא קיבלו את החיסון במסגרת שגרת החיסונים ומעוניינים בכך, יכולים להתייעץ עם הרופא המטפל או עם רופא במרפאת מטיילים לגבי אפשרות לקבלת החיסונים במסגרת מרפאות המטיילים בארץ.

חיסון נגד חצבת במבוגרים:

למבוגרים שלא חלו בעבר בחצבת, ולא קיבלו שתי מנות חיסון כנגד הנגיף, מומלץ להשלים את קבלת החיסון.

החיסון ניתן בשתי מנות בהפרש של 4 שבועות לפחות זו מזו.

אין לתת את החיסון במקרה של מחלת חום חדה, כאשר הופיעה תגובה חמורה לאחר מנת חיסון קודמת, כאשר ידוע על רגישות לאחד ממרכיבי התרכיב (למשל neomycin), לאנשים עם דיכוי חיסוני חמור, לנשים בהריון, ולאנשים עם אי סבילות תורשתית לפרוקטוז. החיסונים ניתנים במרפאות המטיילים בארץ. עלות החיסון משתנה בהתאם להחזר מקופות החולים וכתלות בסוג הביטוח הרפואי של המבוטח ובמרפאה בה ניתן החיסון.

השלמת חיסוני חצבת:

אנשים שחלו בעבר במחלה, וכן ילידי 1956 או מבוגרים יותר, נחשבים מחוסנים מהמחלה ואינם צריכים להתחסן.

ליילידי 1957-1970 ילידי הארץ, שלא חלו בעבר בחצבת, מומלץ להשלים קבלת 2 מנות חיסון נגד חצבת בהפרש של 4 שבועות לפחות זו מזו.

ליילידי 1971-1977 ילידי הארץ שחוסנו על פי שגרת החיסונים, ולא חלו בעבר בחצבת, מומלץ להשלים קבלת מנת חיסון אחת נגד חצבת.

ליילידי הארץ משנת 1978 ואילך שחוסנו על פי שגרת החיסונים, אין צורך בהשלמת חיסונים נגד חצבת.

משרד הבריאות ממליץ לתינוקות בני 6-11 חודשים הנוסעים לחו"ל לקבל מנת חיסון אחת נגד חצבת. מנה זו לא תיספר במסגרת שגרת חיסוני הילד.

בכל מקרה בו לא ניתנו חיסוני הילדות על פי שגרת החיסונים מכל סיבה שהיא (עולים חדשים, סירוב הורים וכד'), יש להתייעץ עם הרופא המטפל לגבי הצורך בהשלמת חיסונים נגד חצבת.

ניתן להתחסן במרפאות מטיילים

בתוך כמה זמן משפיע החיסון?

בדומה לחיסונים אחרים, תגובה חיסונית מספקת מושגת בדרך כלל שבועיים לפחות ממועד ההתחסנות.

מהי המלצת המשרד לגבי הגעה לאזורים בעולם בהם ישנה התפרצות חצבת?

אין מניעה מלהגיע לאזורים בעולם בהם ישנה התפרצות חצבת.

עם זאת, משרד הבריאות ממליץ לכל נוסע לחו"ל שלא חלה בחצבת לוודא קבלת שתי מנות חיסון נגד חצבת, חזרת ואדמת. ההמלצה לא חלה על ילידי 1956 ומבוגרים יותר. לתינוקות בני 6-11 חודשים מומלץ לקבל מנה אחת. מנה זו לא תיספר בשגרת חיסוני הילד.